

Instructies vóór de operatie

Binnenkort ondergaat u een operatie in de ZGT. Uw behandelend medisch specialist heeft u geïnformeerd over de operatie. Bij de operatie is een vorm van anesthesie nodig (narcose of verdoving). Voor uitleg en medische voorbereiding bent u naar de preoperatieve screening geweest. In deze brochure staat belangrijke informatie over welke voorbereidingen wij van u verwachten en nadere informatie over de gang van zaken rond uw operatie.

Eten en drinken voor de operatie.

Voor uw veiligheid dient u nuchter te zijn voor de operatie. Dit betekent dat uw **maag leeg** moet zijn. Anders kan de operatie **niet** doorgaan, en kan dit forse gezondheidsschade geven.

U mag **tot 6 uur** voor de opnametijd normaal ontbijten en normaal drinken.

U mag **tot 2 uur** voor de opnametijd heldere vloeistoffen drinken zoals: water, thee, koffie (zonder melk), heldere appelsap, limonade van siroop.
(**geen** melkproducten)

Het is verstandig voor de ingreep **niet** te roken.

Extra informatie over nuchter zijn voor een operatie kunt u vinden op bladzijde 3 van dit document.

Anesthesie volwassenen

In deze folder leest u wat u kunt verwachten rondom de preoperatieve screening en krijgt u informatie over alles rondom de anesthesie (verdooving). Wij verwachten dat u de informatie goed doorleest en eventuele vragen aan ons stelt.

Afspraken preoperatieve screening

De preoperatieve screening bestaat uit een gesprek met een verpleegkundige. Zo nodig ook met een apothekersassistent, medisch specialist, speciaal opgeleide verpleegkundige of anesthesiemedewerker. Soms bevat de screening een extra onderzoek. De medische secretaresse van de poli preoperatieve screening en anesthesie plant de afspraken bij de verpleegkundige. Zij stelt u hiervoor diverse vragen.

Vorbereiding op de afspraken

Wij vragen u naar:

- Een recent overzicht van medicijnen;
- Uw telefoonnummers;
- Andere behandelaars/specialisten;
- Allergieën/overgevoeligheden;
- Gezondheidsklachten en ziekten;
- Complicaties bij eerdere anesthesie;
- Welke anesthesietechniek (verdooving) uw voorkeur heeft.

De apothekersassistent

Gebruikt u medicijnen? Dan gaat u langs de apothekersassistent. Uw medicatie (en eventuele medicatie allergie) wordt met u doorgenomen en in de computer ingevoerd. Neem een recent apotheekoverzicht mee!

De verpleegkundige

U brengt een bezoek aan de verpleegkundige. Zij stelt u diverse vragen. Uw bloeddruk, lengte en gewicht worden bepaald. Zo nodig wordt een hartfilmpje (ECG) gemaakt. Hoeft u niet langs de medisch specialist? Dan bespreekt de

verpleegkundige welke anesthesie vorm het meest geschikt is.

De medisch specialist of anesthesiemedewerker

Bent u ouder dan zestig jaar? Gebruikt u medicatie of bent u onder behandeling bij een specialist? Dan bezoekt u meestal ook een medisch specialist, of anesthesiemedewerker. Deze gaat uitvoeriger in op uw gezondheid, beoordeelt zo nodig het hartfilmpje (ECG) en doet een beperkt lichamenlijk onderzoek. Er wordt bekeken of er speciale maatregelen nodig zijn en welke medicatie u wel en niet mag gebruiken rondom de ingreep. Mocht u behoefte hebben een anesthesioloog te spreken dan kunt u dit aangeven. Houd er rekening mee dat u meestal niet diezelfde persoon op de operatiekamer zult zien.

Datum ingreep

Wij kunnen niet meteen een datum met u afspreken, omdat de wachttijd per specialist kan verschillen. Zodra er plaats vrij is in het programma van uw behandelaar, bellen wij u. **Let op: u hoeft ons niet zelf te bellen.** Samen met u plannen we dan een datum voor operatie, behandeling of onderzoek.

Let op!

Zijn er wijzigingen in uw gezondheidstoestand of uw medicatie? Of is er sprake van een tussentijdse (buitenlandse) opname? Neem dan contact op met ZGT polikliniek preoperatieve screening en anesthesie. U kan bellen op maandag t/m vrijdag van 8.30-12.00 uur en van 13.00 tot 16.30 uur via telefoonnummer 088 708 53 96.

Nuchter zijn

Voor uw veiligheid dient u nuchter te zijn voor de operatie. Hiervoor gelden de volgende regels:

- Tot zes uur voordat u zich moet melden, mag u normaal ontbijten.
- Tot twee uur voor dat u zich moet melden mag u heldere dranken drinken.
- Voorbeelden van heldere dranken zijn: water, thee, koffie (zonder een scheutje melk), limonade van siroop of heldere appelsap.
- **Drinkyoghurt, (karne)melk, koolzuurhoudende dranken zijn NIET toegestaan.**

Wanneer blijkt dat u toch niet nuchter bent kan de operatie niet doorgaan.

Medicatie

U gebruikt uw medicatie zoals met u is afgesproken tijdens de preoperatieve screening. In de opnamebrief vindt u de medicatie die u niet mag gebruiken. Alle andere medicatie gebruikt u wel, ook als u nuchter moet zijn. Neem uw medicatie dan in met water.

Roken

Het is verstandig om voor en na de ingreep niet te roken. De luchtwegen zijn door het roken vaak geïrriteerd. Door niet roken heeft u minder kans op ontstekingen, nabloedingen en hoesten, verkleint u de kans op complicaties en is de wondgenezing beter. rokeninfo.nl/publiek/info-over-stoppen/effecten-gezondheid-stoppen-met-roken

Scheren

Ontharen wordt niet meer standaard gedaan. Tijdens scheren ontstaan gemakkelijk wondjes waardoor er meer kans is op infectie. Wij vragen u ruim drie dagen voor de operatie niet te scheren in het operatiegebied. Mocht ontharen voor de operatie noodzakelijk zijn dan wordt dit vlak voor de ingreep in het

ziekenhuis met een medische tondeuse gedaan.

Vormen van anesthesie

Algehele anesthesie (narcose)

Bij deze vorm van anesthesie wordt u volledig in slaap gebracht en verdoofd. Via een infuus (klein slangetje in een bloedvat) worden medicijnen toegediend. Zodra u slaapt, krijgt u een buisje in uw keel en/of luchtpijp. Dit is nodig voor uw ademhaling.

Regionale (plaatselijke) anesthesie

Bij deze vorm van anesthesie wordt een deel van het lichaam verdoofd. Met een prik kan alles onder de navel (ruggenprik, spinaal) of een onderbeen of arm (blok) worden verdoofd. Deze vormen van anesthesie kunnen gecombineerd worden met een slaapmiddel (sedatie) waardoor u zich niet bewust bent van de ingreep. Voordeel van een plaatselijke verdoving is dat na de ingreep minder vaak misselijkheid optreedt dan na algehele anesthesie. Ook heeft u dan minder snel pijn na de operatie. In sommige gevallen wordt na de prik een dun slangetje achter gelaten. Hierdoor worden pijnstillers gegeven na de ingreep. Dit kan met een prik in de rug (epiduraal) of bij het blok (plexus katheter). Een verdoving van arm of onderbeen (blok) moet een tijdje inwerken. Daarom blijft u langer in de voorbereidingsruimte. U mag in de voorbereidingsruimte en tijdens de ingreep uw eigen iPod/mp3 speler of telefoon (in vliegtuigmodus) mee nemen om muziek te luisteren.

Combinatie van algehele en regionale anesthesie

Operaties in borst- en buikholte kunnen veel pijn geven na de operatie. Een goede pijnbestrijding is dan prettig en van belang om bijvoorbeeld longcomplicaties en trombose te voorkomen. Regionale verdoving door een ruggenprik waarbij een slangetje wordt achtergelaten in de rug (epiduraal)

geeft dan de beste pijnbestrijding. Vervolgens wordt u ook onder algehele anesthesie gebracht.

De anesthesioloog

Een anesthesioloog is een medisch specialist en is verantwoordelijk voor de preoperatieve screening, anesthesie en nazorg op de uitslaapkamer. Samen met een team zorgt deze voor het goed functioneren van uw lichaam tijdens en na een operatie, onderzoek of behandeling. De verpleegkundigen, artsen preoperatieve screening, medisch specialisten en in opleiding tot anesthesioloog, anesthesiemedewerkers werken onder toezicht van een anesthesioloog. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat de anesthesioloog liever voor een andere anesthesie techniek of beleid wil kiezen dan in eerste instantie is afgesproken. Hij/zij zal dit dan met u bespreken.

Uw gebit

Ondanks alle zorgvuldigheid kan in zeldzame gevallen een (slecht) gebit beschadigd raken tijdens de algehele anesthesie. Om schade zo veel mogelijk te voorkomen, is het belangrijk dat u afwijkingen aan het gebit (bijvoorbeeld loszittende tanden of kronen) meldt bij de verpleegkundige.

De dag van de opname

Op de operatiedag krijgt u operatiekleding aan. U wordt verzocht sieraden zoals ringen, piercings en horloges af/uit te doen en eventuele contactlenzen te verwijderen. Het dragen van make-up en nagellak is niet toegestaan. Kunstnagels (acryl en gel) mogen blijven zitten, tenzij u een operatie aan die hand ondergaat. Uw gehoorapparaat, bril en/of gebitsprothese kunt u blijven dragen.

Na de operatie

Na de operatie gaat u naar de uitslaapkamer (recovery). Hier worden alle operatiepatiënten bewaakt en begeleid door gespecialiseerde verpleegkundigen. Zo nodig krijgt u door de anesthesioloog medicijnen

voorgeschreven. U kunt een slangetje in uw neus hebben. Dit is voor extra zuurstof of om uw maag te ontlasten. Soms wordt zuurstof via een masker gegeven. Wanneer alle controles goed zijn, kunt u naar de verpleegafdeling. De verpleegkundige van de afdeling neemt dan contact op met uw contactpersoon.

Bezoek ontvangen op de uitslaapkamer is niet mogelijk. Mocht er na de operatie langer of intensievere bewaking nodig zijn, dan blijft u langer (een aantal uur of een nacht) op de uitslaapkamer of wordt u naar de intensive care (IC) gebracht. Meestal bent u hier al voor de ingreep van op de hoogte gebracht. Wij adviseren u om na het wakker worden af en toe flink in en uit te ademen. Dit is goed voor uw longen.

Verschijnselen na de operatie

Na de operatie moet uw lichaam herstellen. Rust is daarom belangrijk. U kunt last hebben van een aantal verschijnselen. De meesten zijn na enkele dagen weer verdwenen.

Misselijkheid en braken

Na algehele anesthesie heeft twintig tot veertig procent last van misselijkheid en braken. Relatief vaak bij jonge mensen, vrouwen en na buikoperaties. Tegen misselijkheid en braken bestaan medicijnen, ze kunnen echter niet altijd alle klachten wegnemen. Het is belangrijk dat u aangeeft wanneer u misselijk bent.

Aderontsteking

Soms reageert het bloedvat met een ontstekingsreactie op het infuusslangetje. Dit is vrijwel altijd onschuldig en verdwijnt (eventueel met nat verband) vanzelf.

Sufheid

Dit kan een gevolg zijn van de narcosemiddelen, sommige pijnstillers en sommige anti-misselijkheid middelen.

Keelpijn, irritatie of heesheid

Dit kan ontstaan doordat bij algehele anesthesie een buisje in uw keel en/of luchtpijp heeft gezeten. Ook een maag- of voedingssonde kan keelpijn geven.

Gevoelloosheid, doof gevoel, verminderde kracht in het onderlichaam en benen

Dit is de normale werking van een ruggenprik en kan (afhankelijk van de werkingsduur van het verdovingsmiddel) een aantal uren aanhouden. Wanneer er na de operatie via een slangetje in de rug (epiduraal) pijnstillers worden toegediend, houden de verschijnselen aan zolang de pijnstiller wordt toegediend. Beweeg af en toe uw benen.

Jeuk

Bij pijnstilling via een slangetje in de rug (epiduraal) kan er soms jeuk aan de huid van de romp optreden. Meld dit gerust bij de verpleegkundige.

Hoofdpijn

Een heel enkele keer (1:500-1000) kan na een ruggenprik (spinaal) hoofdpijn optreden die toeneemt bij rechtop zitten of staan en afneemt bij platliggen. Neem dan contact op met de afdeling anesthesie.

Rugpijn

Na een ruggenprik (spinaal) kan soms rugpijn (soms met uitstraling naar billen en benen) optreden. Dit kan enkele dagen aanhouden. Neem gerust contact op met de anesthesie.

Langere tijd een doof gevoel of tintelingen na verdoving van arm of benen

Na een ruggenprik (spinaal) of regionale verdoving van arm of onderbeen (blok) kan het voorkomen dat er langere tijd (weken tot maanden) tintelingen of een doof gevoel aanwezig zijn. Een heel enkele keer (1:1000) blijft dit meerdere maanden aanwezig.

Moeite met plassen

Na een ruggenprik (spinaal) kan het soms voorkomen dat u niet spontaan kunt plassen. Meestal lukt dit na een aantal uur weer vanzelf. Mocht dit toch niet lukken dan kunt u nog niet naar huis.

Tintelingen of krachtverlies

Door een ongelukkige houding tijdens de operatie kan een zenuw in arm of been bekneld raken. Dit normaliseert vrijwel altijd binnen enige tijd.

Ernstige complicaties

Ondanks alle zorgvuldigheid zijn complicaties niet altijd te voorkomen. Ernstige complicaties als gevolg van algehele anesthesie komen zelden (1:10.000-1:100.000) voor. Deze hebben meestal te maken met een calamiteit, een slechte gezondheidstoestand al dan niet in combinatie met een zware operatie of een allergische reactie op medicatie. Bij een ruggenprik kan in zeer zeldzame gevallen een zenuwbeschadiging (1:24.000) of bloeditstorting met druk op het ruggenmerg of zenuwen optreden (bij spinale anesthesie 1:775.000 en epidurale anesthesie 1:11.575). Zelden ontstaat na een ruggenprik een hersenvliesontsteking (1:100.000) of een ontsteking bij het ruggenmerg of zenuwen (1:50.000).

Pijnbestrijding

Na de ingreep wordt u gevraagd aan te geven of u pijn heeft. Er wordt hiervoor gebruik gemaakt van een pijnschaal van 0 tot 10 (geen pijn is een 0, maximale pijn is een 10). Door een cijfer geeft u uw pijn weer.

Gaat u dezelfde dag naar huis? Dan heeft u meestal al een pijnstillingsadvies en zo nodig een recept voor thuis.

Blijft u opgenomen? Dan wordt u regelmatig gevraagd een pijnscore te geven. Dit is nodig om u optimale pijnbehandeling te geven. Pijn kan uw herstel in de weg staan. ZGT heeft

een Acute Pijn Service (APS). Deze service is onderdeel van de afdeling anesthesie en zorgt voor pijnbestrijding na een operatie. Het is mogelijk dat de eerste dagen na uw operatie een APS-consulent bij u langskomt. Wanneer u een pomp heeft waarmee u zelf pijnstillers kunt toedienen, adviseren wij u niet te lang te wachten met toedienen. Voelt u nog pijn ondanks pijnstillers via een slangetje in de rug (epiduraal), dan moet u dit melden.

Veiligheid

ZGT ziet veiligheid als basisvereiste voor goede zorg en dienstverlening. Alle patiënten kunnen er op vertrouwen dat zij veilige en goede zorg ontvangen. In het teken van de patiëntveiligheid en om fouten te voorkomen worden een aantal zaken meerdere keren gecontroleerd. Dit gebeurt door verschillende medewerkers. Zo controleren zij onder andere de naam, geboortedatum, medicijngebruik en voor welke behandeling/operatie u komt. Door adequaat opgeleide anesthesiemedewerkers en anesthesiologen en het gebruik van moderne bewakingsapparatuur zijn aan anesthesie weinig risico's verbonden.

Nazorg

- U mag 24 uur na de anesthesie geen ingrijpende beslissingen nemen of actief deelnemen aan het verkeer.
- U mag na de anesthesie niet zelf naar huis rijden.
- Als u bij de ingreep een slaapmiddel hebt gehad, dan moet er iemand bij u thuis zijn tijdens de avond en de nacht.

Rechten en plichten

Op de website van ZGT kunt u meer lezen over uw rechten en plichten:

zgt.nl/rechtenplichten

Leest u liever op papier? Vraag hier dan gerust om.

Geef uw mening over ons

Via de website van ZGT kunt u uw mening geven: zgt.nl/uwmening

Vragen en contact

Heeft u vragen naar aanleiding van deze folder? Neem dan gerust contact op met ZGT polikliniek preoperatieve screening en anesthesie.

U kan bellen op maandag t/m vrijdag van 8.30-12.00 uur en van 13.00 tot 16.30 uur via telefoonnummer 088 708 53 96.

We raden u aan vragen op te schrijven.

Heeft u vragen voor de opnameplanning dan kan u bellen met de afdeling opnameplanning, telefoonnummer 088 708 42 28.

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt